

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

8 - 9 - 10 ΙΟΥΛΗ 1977

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ
ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Ἡ Πανελλήνια Συνδιάσκεψη ἐγκρίνει ὁμόφωνα τὴν πολιτικὴ εἰσήγηση τοῦ Προέδρου καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Γραμματείας (Ο.Ε.Σ./6) καὶ διατυπώνει τὶς παρακάτω παρατηρήσεις:

1.1. Ἡ πολιτικὴ εἰσήγηση ἀναλύει μερικές ἀπὸ τὶς βασικὲς θέσεις τοῦ Κινήματος γιὰ τὴν ἀποσαφήνιση καὶ κατανόηση τοῦ τί εἶναι τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. καὶ σέ τί πιστεύει.

Ἐπιχρέωση τῶν ὀργάνων τοῦ Κινήματος εἶναι νὰ συγκεκριμενοποιήσουν τὸ γενικὸ περίγραμμα πού περιέχει ἡ εἰσήγηση σέ κύρια θέματα, ὥστε νὰ εἶναι ξεκάθαρη ἡ ἰδεολογικὴ φυσιογνωμία καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. σέ ὅλους τοὺς Ἕλληνες. Τέτοια θέματα μεταξύ ἄλλων εἶναι: Τὸ πρόγραμμα τοῦ Κινήματος, ἡ ἀνάλυση τῶν τάξεων καὶ κοινωνικῶν ὁμάδων στὴν Ἑλλάδα, ἡ κριτικὴ τοποθέτηση ἀπέναντι σέ ὅλες τὶς πολιτικὲς δυνάμεις καὶ τὶς ἀντικειμενικὲς καὶ ὑποκειμενικὲς δυνατότητές τους νὰ συμβάλουν στὴ σοσιαλιστικὴ ἀλλαγὴ, ἡ ἀνάλυση τῆς διεθνῆς κατάστασης καὶ τῶν διεθνῶν συσχετισμῶν δύναμης, ἡ μελέτη τῶν μακροπρόθεσμων προβλημάτων στρατηγικῆς καὶ τακτικῆς τοῦ Κινήματος, τὸ θέμα τοῦ πολυκομματισμοῦ στό σοσιαλιστικὸ κράτος καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας του.

1.2. Ἡ εἰσήγηση πρέπει νὰ νοηθεῖ μέσα στὶς προοπτικὲς καὶ στό πλαίσιο, πού χαράζουν καὶ ἄλλα βασικά κείμενα τοῦ Κινήματος. Γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, τὴν ἀπειλὴ στό Αἴγατο, τὴν ΕΟΚ, ἰσχύουν π.χ. οἱ διεξοδικὲς ἀναλύσεις καὶ ἀποφάσεις, πού ἔχουν δημοσιευθεῖ παλαιότερα. Ἡ εἰσήγηση τοῦ Προέδρου Α. Παπανδρέου στὴ Σοσιαλιστικὴ Συνδιάσκεψη τῆς Μάλτας δίνει ὀλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς ἀντίληψης τοῦ Κινήματος γιὰ τὴ Μεσογειακὴ πολιτικὴ. Ἐκεῖ ἔχει ἀναλυθεῖ κριτικὰ καὶ ὁ ρόλος τῶν ὑπερδυνάμεων στὴ Μεσόγειο.

1.3. Τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἔχει τὶς ρίζες του στοὺς μακροχρόνιους ἐθνικοὺς καὶ κοινωνικοὺς ἀγῶνες τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ. Ἡ συγκεκριμένη ἰδεολογικὴ καὶ ὀργανωτικὴ δομὴ του εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν συνθηκῶν πού διαμορφώθηκαν στὸν τόπο ἀπὸ τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Στὴ δημιουργία του, στὶς 3 Σεπτέμβρη 1974, συντελέσαν ἐμμεσα κι ὅλοι οἱ παράγοντες ἐκεῖνοι, πού δὲν ἐπέτρεψαν μέχρι τότε τὴ δημιουργία

μεγάλου Λαϊκού Κινήματος στον τόπο μας. Για να κατανοήσουμε καλύτερα τις ρίζες, τις προοπτικές, τις δυνατότητές μας, πρέπει να εξετάσουμε κριτικά και έμπεριστατωμένα τό παρελθόν. Ή ιστορική ανάλυση, ιδιαίτερα τών χρόνων μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, παραμένει υποχρέωση του Κινήματος.

2.1. Στο πρώτο μέρος τής εισήγησης δίνεται σωστά ή ανάλυση τών γεγονότων πού οδήγησαν στό πραξικόπημα τής 21ης 'Απρίλη 1967 και ή σκοπιμότητα πού έξυπηρέτησε ή μεταπολίτευση του 'Ιούλη 1974.

2.2. Όπως τονίζει ή εισήγηση, ή δικτατορία δέν ανατράπηκε από τή δράση του λαϊκού Κινήματος. Όμως, για μιá σωστή έκτίμηση του ρόλου του λαϊκού παράγοντα θά πρέπει να έρευνηθεί ή σημασία τής απομόνωσης, στήν όποία βρέθηκε ή χούντα, και τών διεργασιών στις όποίες οδήγησε ή σχεδόν καθολική άρνηση του έλληνικού λαού να συνεργασθεί μαζί της και ή αντίστασή του πού κορυφώθηκε στή Λαϊκή Έξέγερση του Πολυτεχνείου.

3. Στο δεύτερο μέρος τής εισήγησης έρμηνεύεται σωστά ό ρόλος πού έπαιξε ό Καραμανλής μετά τή μεταπολίτευση του 1974. Οι έκτιμήσεις τής εισήγησης συνοψίζονται στήν εξής γενική διαπίστωση.

Ό Καραμανλής σάν έκφραστής τής άρχουσας τάξης πέτυχε να συσπειρώσει τις δυνάμεις τής δεξιάς, να κατοχυρώσει τά συμφέροντα τής ντόπιας και ξένης ολιγαρχίας, να περιορίσει τις λαϊκές έλευθερίες και να συγκρατήσει τή χώρα στήν τροχιά τών δορυφόρων τών λιμπεριαλιστικών κέντρων.

Δέν πέτυχε όμως να περάσει στό λαό τήν αντίληψη πώς ό,τι έκανε επιβάλλονταν από τό έθνικό συμφέρον. Παράλληλα ό μύθος τής πολιτικής του διαφοροποίησης πού συντελέστηκε τάχα κατά τήν 11χρονη αυτοεξορία του, στον όποιο είχαν πιστέψει πολλοί, διαλύθηκε, ενώ όσοι τον ψήφισαν αποπροσανατολισμένοι από συνθήματα σάν τό "Καραμανλής ή τά τάνκς" σύντομα κατάλαβαν τό άληθινό νόημα αυτής τής συνθηματολογίας.

Τό έγχείρημα Καραμανλή δέν πέτυχε ολοκληρωτικά. Δημιούργησε για τούτο όξυνση τών αντιθέσεων μεταξύ τών διαφόρων μερίδων τής άρχουσας τάξης. Ή όξυνση τούτη δέν είναι όμως μόνον άπόρροια τών ειδικών προβλημάτων του έλληνικού χώρου. Καθορίζεται και από τήν κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού και από τήν έντατικοποίηση τών έθνοκαπελευθερωτικών άγώνων τών λαών τής περιφέρειας τών καπιταλιστικών κέντρων. Ή βαθειά κρίση στους κόλπους τής Δεξιάς άνοίγει

τεράστιες δυνατότητες στο λαϊκό κίνημα. Τίς δυνατότητες αυτές θά εκμεταλλευθεῖ τό λαϊκό κίνημα στό μέτρο πού θά ὀργανωθεῖ αποτελεσματικά γιά νά ἀντιμετωπίσει τήν ἀντίδραση τοῦ ξένου παράγοντα καί τῶν ντόπιων ἐκπροσώπων του, τόσο στήν πολιτικοστρατιωτική ἀνεξαρτοποίηση τῆς χώρας ὅσο καί στήν προσπάθεια γιά οἰκονομική αὐτοδυναμία της. Γιατί τά σήμερα κυρίαρχα στρώματα τῆς ἀστικής τάξης θά συσπειρωθοῦν, θά ξεπεράσουν τίς ἀντιθέσεις τους καί θά ἀντιδράσουν ἐνεργά, ὅταν τό λαϊκό κίνημα προχωρήσει στήν κατάλυση τῆς οἰκονομικῆς καί πολιτικῆς τους ἐξουσίας.

4.1. Στό τρίτο μέρος τῆς εἰσήγησης ἀναλύεται σωστά ὁ χαρακτήρας τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. καί τά ἄμεσα μέτρα πού θά ἐξασφαλίσουν τήν πολιτικοστρατιωτική ἀνεξαρτοποίηση τῆς χώρας καί τήν ἀντιμετώπιση τῶν οἰκονομικῶν ἀντίποινων ἀπό τά μητροπολιτικά κέντρα.

4.2. Ἡ εἰσήγηση σωστά τονίζει ὅτι ἓνα πρῶτο ἀπαραίτητο βῆμα γιά νά ἀντιμετωπισθεῖ ἡ διάβρωση τοῦ κράτους εἶναι ἡ ἀντικατάσταση τῶν "προσεταρισμένων" σέ ξένα συμφέροντα κρατικῶν λειτουργῶν. Τό πρῶτο τοῦτο βῆμα θά πρέπει ν' ἀκολουθηθεῖ κι ἀπό ἄλλα. Ὁ κρατικός μηχανισμός, σήμερα προασπίζει τήν ἀστική κοινωνία. Τό ΠΑ.ΣΟ.Κ. πιστεύει σ' ἓνα νέο ρόλο τοῦ Κράτους. Γιά νά πραγματώσουμε τή σοσιαλιστική ἀλλαγὴ πρέπει τό κράτος νά γίνεῖ ὄργανο τοῦ μῆ προνομίου Ἑλληνα στήν οἰκοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ.

4.3. Ἡ εἰσήγηση σωστά ἐπισημαίνει ὅτι χωρὶς τή συμπαράσταση τῆς μικρομεσαίας ἀστικῆς τάξης τό εἰρηνικό πέρασμα στό σοσιαλισμό εἶναι δύσκολο. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ στρωματική ἀνάλυση τῆς μικρομεσαίας ἀστικῆς τάξης γιά νά διαπιστωθεῖ, ποιὰ εἶναι ἡ σύνθεσή της σήμερα στήν Ἑλλάδα καί ποιές ἀπό τίς ὁμάδες πού τήν ἀποτελοῦν θά εἶναι, ὄχι μόνο εὐκαιριακοί, σύμμαχοι στήν ἀλλαγὴ τῶν καπιταλιστικῶν σχέσεων παραγωγῆς.

4.4. Ἡ εἰσήγηση στρέφει διεξοδικά τήν προσοχή της στό ρόλο τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Γιά νά ξεπεραστεῖ ἡ ἀποξένωση τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν ἀπό τή λαϊκὴ μάζα ἀπαιτοῦνται τόσο πρωτοβουλίες τοῦ φορέα τοῦ λαϊκοῦ Κινήματος ὥστε νά περάσουν ὁ προβληματισμός καί οἱ ἐπιδιώξεις τοῦ ἐργαζόμενου καί καταπιεζόμενου λαοῦ στά στελέχη τοῦ στρατοῦ ὅσο καί ἀλλαγές σέ ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς δομῆς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Τό ἴδιο ἰσχύει γιά τά σώματα ἀσφαλείας.

4.5. Ἡ πολιτικοστρατιωτική ἀνεξαρτητοποίηση τῆς χώρας καί ἡ προσπάθεια γιά οἰκονομική αὐτοδυναμία πρέπει νά συμβαδίζουν μέ τήν ἀντικατάσταση τῆς σήμερα κυρίαρχης ἰδεολογίας τοῦ ἀστικοῦ κράτους. Τό σημερινό σύστημα, γιά νά διατηρήσει καί ἐνισχύσει τήν

έξουσία του, επιβάλλει καθημερινά με όλα τα μέσα έννημέρωσης και πληροφόρησης τήν εικόνα του καπιταλιστικού τρόπου οργάνωσης των κοινωνικών σχέσεων σαν του πιο όρθολογικού και του μόνου δυνατού. Για να κινητοποιηθούν οι μη προνομιούχοι στο σύνολό τους για τήν πραγματοποίηση τής σοσιαλιστικής αλλαγής είναι απαραίτητο από τώρα κι'όλας και στήν περίοδο του μετασχηματισμού να καταπολεμήσουμε τις καθιερωμένες αντίληψεις, τα διαδεδομένα πρότυπα και να διαδώσουμε τή γνώση πού βασίζεται στή σοσιαλιστική αντίληψη τής κοινωνίας.

5.1. Τό τέταρτο μέρος πού περιλαμβάνει τό περίγραμμα των δομικών αλλαγών. Ή εισήγηση σωστά δέν αναφέρει τά χρονικά περιθώρια στα όποια θά πρέπει να πραγματοποιηθούν όλες οι προτεινόμενες αλλαγές. Τονίζει μόνο ποιές είναι οι άμεσες δομικές αλλαγές πού εξασφαλίζουν τά "νώτα" τής Κυβέρνησης από τή μεθοδευμένη ύπονομευση των στρατηγικών κέντρων τής οικονομικής όλιγαρχίας. Ή χρονικός προγραμματισμός των υπόλοιπων μέτρων έξαρτάται από τις συνθήκες πού θά επικρατούν τόσο στο διεθνή χώρο όσο και στήν Ελλάδα.

5.2. Στο πρόγραμμα του Κινήματος θά πρέπει να ξεκαθαριθεϊ, ότι ταυτόχρονα με τήν εισαγωγή και προώθηση συνεταιρισμών νέου τύπου - πού καλύπτουν όλο τό φάσμα τής παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων - θά πρέπει να περιοριστούν οι κραυγαλέες άνισότητες στήν άγροτική ιδιοκτησία και ή έκμετάλλευση σημαντικών έκτάσεων από πρόσωπα πού δέν έχουν σχέση με τή γεωργία. Τσιφλίκια και έκκλησιαστική περιουσία δέν θά πρέπει να υπάρχουν πιά.

5.3. Τό θέμα τής άποζημίωσης σε περίπτωση κοινωνικοποίησης επιχείρησης θά πρέπει να εξετασθεϊ σε συνάρτηση με τή γενικότερη στρατηγική για τήν επίτευξη τής σοσιαλιστικής αλλαγής. Οι άποζημιώσεις πού θά καταβληθούν θά πρέπει και ως προς τό ύψος τους, και ως προς τή χρησιμοποίησή τους να μήν άποτελέσουν εμπόδιο στο μετασχηματισμό τής κοινωνίας.

5.4. Σημαντικό επίσης θά είναι να καθορισθούν ανώτατα επιτρεπόμενα όρια άμοιβών και σχέση ανάμεσα στήν κατώτατη και ανώτατη άμοιβή για να περιοριστούν οι κοινωνικές άνισότητες.

5.5. Άναγκαία είναι και ή μελέτη του τρόπου κοινωνικοποίησης και έλέγχου του έμπορίου ώστε να κατασθεϊ δυνατός ο έθνικός έλεγχος στο σύνολο του εισαγωγικού και έξαγωγικού έμπορίου.

5.6. Ή ντόπια τεχνολογία άποτελεϊ σημαντική προϋπόθεση για να πάψει ή έξάρτηση τής οικονομίας, τής άμυνας, τής έπιστήμης και τής παιδείας από ξένα οικονομικά κέντρα. Ή δημιουργία άνεπτυγ-

μένης τεχνολογίας μπορεί νά έπιτευχθεΐ:

- α. μέ τήν ανάπτυξη τής έπιστημονικῆς έρευνας σέ συνάρτηση μέ τά δεδομένα του έλληνικου περιβάλλοντος,
- β. μέ τήν παροχή σωστής τεχνικῆς παιδείας σέ όλα τά επίπεδα, ώστε νά διαθέσουμε τό απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό πού θά αξιοποι-
εΐ τόν τεχνικό μας έξοπλισμό.

6.1. Στο τελευταίο τμήμα της ή εισήγηση σωστά έπισημαΐνει ότι δέν πρέπει νά έφησυχάζουμε καί νά περιμένουμε ακολουθώντας μια πολιτική του "όλα ή τίποτε". Χρειάζεται συνεχής κινητοποίηση για νά αντιμετώπιστούν τά καθημερινά προβλήματα πού αντιμετώπίζουν οι εργαζόμενοι στή χώρα μας.

6.2. Στο πλαίσιο τουτο χρειάζεται έμπεριστατωμένη ανάλυση των δυνατοτήτων πού παρέχει ή δημοκρατική συνεργασία ώστε νά προσ-
διοριστούν σέ ρεαλιστικές βάσεις, καί όχι μόνο βραχυπρόθεσμα, οι μορφές καί προοπτικές της. Από τήν ανάλυση τούτη θά προκύψει ποιές δυνάμεις μπορεί νά εΐναι σύμμαχοί μας στήν προσπάθεια για τό σοσιαλιστικό μετασχηματισμό, αν ή δημοκρατική συνεργασία μπορεί καί πρέπει νά έπενταθεΐ ή αντίθετα νά περιορισθεΐ σέ ορισμένα μόνο θέματα, όπως ή προάσπιση των δημοκρατικών θεσμών.

6.3. Χρειάζεται επίσης συνεχής κινητοποίηση για ν' αντιμετω-
πίσουμε τήν καθημερινή πολιτιστική άλλοτρίωση καί τήν έπιβολή των πολιτιστικών προτύπων των μητροπολιτικών κέντρων πού εΐναι ξένα πρós τις παραδόσεις του λαου μας. Πρέπει νά διασώσουμε τήν πολι-
τιστική μας κληρονομιά. Πρέπει ταυτόχρονα ο φορέας του λαϊκου Κινήματος νά δουλέψει για τήν ανάπτυξη, σέ όλόκληρη τήν Έλλάδα, πολιτιστικῆς ζωῆς σύμφωνης μέ τις ιστορικές καταβολές, τά ήθη καί τά έθιμα καί τις ανάγκες του λαου μας. Αύτή ή προσπάθεια στο χωριά, στήν πόλη, στο χώρο δουλειας πρέπει νά άποτελέσει τόν κρικό πού θά συνδέει άρρικτα τό Κίνημά μας, μέ τήν Κοινότητα, τό Δήμο, τό συνδικάτο, τους μαζικούς χώρους σέ κάθε μορφή οργάνωσης τους καί θά του χαρίσει καθοριστικό ρόλο στή λαϊκή κινητοποίηση.